

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๒๐/๒๕๖๖

วันที่ ๒๙ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { ศาลอาญา ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๓) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ ศาลอาญาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องของจำเลยว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (๑) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา (๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน (๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา (๔) ... นั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

จำเลยโต้แย้งอ้างว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ใช้ถ้อยคำที่คลุมเครือ ไม่มีความแน่นอน และได้กำหนดนิยามไว้อย่างชัดเจน ทำให้มีการตีความได้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตีความโดยขยายฐานความผิดอันเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นของประชาชน เปิดช่องให้มีการใช้กฎหมายก่อกวนก่อกบฏประชาชน กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ขัดต่อหลักการบัญญัติกฎหมายซึ่งมีโทษทางอาญา เพราะบุคคลจะต้องรับโทษทางอาญาต่อเมื่อกฎหมายบัญญัติไว้อย่างชัดเจนในขณะกระทำความผิด กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความเสมอภาคของบุคคล ขัดต่อหลักนิติธรรม และจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๓) เป็นบทบัญญัติที่กระทบกระเทือนต่อการใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากฐานความผิดที่อ้างอิงจากประมวลกฎหมายอาญาซึ่งอยู่ในหมวดความผิดอันเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดที่ศาลจะต้องวินิจฉัยในองค์ประกอบความผิดอันเกิดจากการแสดงความคิดเห็น เช่น การหมิ่นประมาท มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๓) มิได้บัญญัติยกเว้นเอาไว้ อันจะทำให้การแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตหรือการติชมด้วยความเป็นธรรมไม่เป็นการกระทำความผิดตามมาตราดังกล่าว มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๓) เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดต่อหลักนิติธรรม และขัดต่อหลักการในระบอบประชาธิปไตย

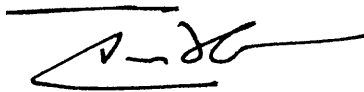
เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล และเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ส่วนมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นโดยวิธีการใด ๆ ของบุคคล โดยกำหนดเงื่อนไขข้อยกเว้นไว้ว่า การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน เมื่อพิจารณามาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว เห็นว่าเป็นบทบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและประโยชน์โดยรวมของสังคม โดยเฉพาะความมั่นคง

ปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือ โครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน การที่จะบัญญัติกฎหมายให้ชัดเจนว่ากรณีใดเป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ที่บิดเบือนหรือปลอม หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ อันเป็นการละเมิดสิทธิต่อบุคคลหรือก่อให้เกิด ความเสียหายโดยรวมของสังคมได้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนอย่างไรนั้น เป็นการยากที่จะบัญญัติให้ ครอบคลุมถึงการกระทำได้ทุกกรณี จึงต้องบัญญัติกฎหมายโดยใช้ถ้อยคำที่ไม่มีความหมายจำเพาะเจาะจง แต่เป็นถ้อยคำเพียงเท่าที่ชัดเจนแน่นอนพอสมควรและอาศัยการตีความตามบริบทของเรื่องประกอบ บทบัญญัติลายลักษณ์อักษรเพื่อให้สามารถเข้าใจถึงความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้นได้ เพื่อให้ผู้บังคับใช้ กฎหมายนำไปพิจารณาปรับใช้แก่ข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป ตามหลักกฎหมายเรียกว่า indefinite concept มีพระราชบัญญัติหลายฉบับใช้ถ้อยคำประเภทนี้ เช่น “ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจ ของสังคม” ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๖ ข. (๔) “ไม่เป็น ผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี” ตามพระราชบัญญัติวินัยนาความ พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๓๕ (๔) “โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖๙/๑ “ในประการ ที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๘ วรรคหนึ่ง “ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๙/๕ มาตรา ๒๖๙/๖ “ห้ามสั่งเข้าหรือนำเข้าเพื่อเผยแพร่ในราชอาณาจักร ซึ่งสิ่งพิมพ์ใด ๆ จะกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน” ตามพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง เป็นต้น บทบัญญัติมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) เป็นบทบัญญัติที่มีความชัดเจนเพียงพอที่วิญญูชนเข้าใจและศาลนำไปปรับใช้ได้ ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือ จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลจนเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล และเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ทั้งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่มีส่วนใดที่ห้ามมิให้บุคคล แสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น อันเป็น การกระทบเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

ส่วนข้อโต้แย้งตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น เห็นว่า การกระทำความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเป็นภัยที่ร้ายแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐและความสงบสุขของ ประชาชนในวงกว้าง จึงมีความจำเป็นต้องให้การคุ้มครองประชาชนโดยรวมเป็นพิเศษ เพราะการนำ

ข้อมูลที่เป็นความผิดดังกล่าวเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ย่อมทำให้แพร่หลายอย่างรวดเร็วในวงกว้าง ไร้ขอบเขตจำกัด บทบัญญัติมาตรานี้มิได้มุ่งหมายจำกัดเสรีภาพของบุคคลในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณาและการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น แต่เป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้น เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน บุคคลยังมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นได้ตราบเท่าที่ไม่กระทำการ ที่เป็นความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ บทบัญญัติดังกล่าวไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัด สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่กระทบต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และ (๓) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

(นายจिरินติ ทะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ